

# Regeling milieutoelatingseisen voor niet-landbouwbestrijdingsmiddelen

**VROM**

«Bestrijdingsmiddelenwet 1962»

16 januari 1998/Nr. MJZ98002322  
Centrale Directie Juridische Zaken  
Afdeling Wetgeving

De Minister van Volkshuisvesting, Ruimtelijke Ordening en Milieubeheer, Handelende in overeenstemming met de Ministers van Landbouw, Natuurbeheer en Visserij en van Volksgezondheid, Welzijn en Sport en met de Staatssecretaris van Sociale Zaken en Werkgelegenheid;  
Gelet op artikel 3a, derde lid, van de Bestrijdingsmiddelenwet 1962;

Besluit:

## § 1. Algemeen

*Artikel 1*

1. In deze regeling wordt verstaan onder:

- a. wet: Bestrijdingsmiddelenwet 1962;
- b. gebruiksvorschriften: krachtens artikel 5, tweede of vijfde lid, of artikel 9, tweede lid, van de wet gegeven voorschriften;
- c. tot bezorgdheid aanleiding gevende stof: iedere stof van een niet-landbouwbestrijdingsmiddel, met uitzondering van de werkzame stof, die als intrinsieke eigenschap heeft dat zij een schadelijk effect kan hebben op het milieu en die in het middel in een voldoende concentratie aanwezig is of ontstaat om een dergelijk effect te veroorzaken;
- d. omzetting: verandering in de chemische structuur van een werkzame stof of van een tot bezorgdheid aanleiding gevende stof, als gevolg van biologische, microbiologische of chemische reacties;
- e. metaboliet, afbraak-, reactie- of omzettingproduct: stof die als gevolg van omzetting uit een of meer werkzame stoffen of tot bezorgdheid aanleiding gevende stoffen ontstaat;
- f. grondwater: water beneden het grondoppervlak, beperkt tot water beneden de grondwaterspiegel, niet zijnde een schijnspiegel;
- g. grondgebonden residu: reststof in de bodem, afkomstig van toegepaste

niet-landbouwbestrijdingsmiddelen die niet kunnen worden geëxtraheerd met methoden die de chemische aard van het residu niet significant veranderen;

h. dosis-respons-relatie: relatie tussen de dosis van een werkzame stof van een niet-landbouwbestrijdingsmiddel of een tot bezorgdheid aanleiding gevende stof en de kans van optreden en ernst van het effect daarvan op het milieu;

i. concentratie-effect-relatie: relatie tussen de mate van blootstelling aan een werkzame stof van een niet-landbouwbestrijdingsmiddel of aan een tot bezorgdheid aanleiding gevende stof en de kans van optreden en ernst van het effect daarvan op het milieu;

j. blootstellingsevaluatie: bepaling van de emissie, routes en verplaatsingsmethoden van een werkzame stof van een niet-landbouwbestrijdingsmiddel of van een tot bezorgdheid aanleiding gevende stof alsmede de relevante omzettings- of afbraakprocessen, met het oog op de bepaling van de concentraties of doses waaraan milieucompartimenten zijn of kunnen worden blootgesteld;

k. karakterisering van het risico: inschatting van kans van optreden en ernst van de schadelijke effecten op het milieu van een feitelijke of verwachte blootstelling aan een werkzame stof van een niet-landbouwbestrijdingsmiddel of aan een tot bezorgdheid aanleiding gevende stof, waar mogelijk met inbegrip van de kwantificering van die kans;

l. PEC: op basis van de blootstellings-evaluatie te verwachten concentratie van een stof die ten gevolge van het gebruik van een niet-landbouwbestrijdingsmiddel zeer waarschijnlijk in een milieucompartiment zal worden aangetroffen;

m. PNEC: op basis van de dosis-respons-relatie of concentratie-effect-relatie te verwachten concentratie van een stof beneden welke geen schadelijke effecten op de betrokken milieucompartimenten te verwachten zijn.

2. Onder niet-landbouwbestrijdingsmiddel wordt in deze regeling mede verstaan een werkzame stof of een

preparaat als bedoeld in artikel 1, vijfde lid, van de wet.

*Artikel 2*

Deze regeling is niet van toepassing op niet-landbouwbestrijdingsmiddelen die als werkzame stof of stoffen uitsluitend micro-organismen of virussen bevatten.

## § 2. Risico's voor het milieu

*Artikel 3*

1. Van een werkzame stof van het niet-landbouwbestrijdingsmiddel wordt een risicobeoordeling voor het milieu uitgevoerd. Wanneer het niet-landbouwbestrijdingsmiddel daarnaast tot bezorgdheid aanleiding gevende stoffen bevat, wordt van elk van die stoffen de risicobeoordeling uitgevoerd. De risicobeoordeling heeft betrekking op het voorgestelde normale gebruik van het niet-landbouwbestrijdingsmiddel met een realistisch scenario voor het meest ongunstige geval, met inbegrip van relevante vraagstukken in verband met de verwijdering van het niet-landbouwbestrijdingsmiddel en van materiaal dat daarmee behandeld is.
2. De in het eerste lid bedoelde risicobeoordeling behelst de vaststelling van de risico's voor het milieu en van de maatregelen die nodig zijn ter bescherming van het milieu.

*Artikel 4*

1. Bij een risicobeoordeling wordt van iedere werkzame stof van een niet-landbouwbestrijdingsmiddel en eventuele tot bezorgdheid aanleiding gevende stoffen de PNEC vastgesteld. Indien de PNEC niet kan worden vastgesteld, wordt een kwalitatieve schatting van de dosis-respons- of concentratie-effect-relatie gemaakt.
2. De PNEC wordt berekend door toepassing van een beoordelingscoëfficiënt overeenkomstig de aanwijzingen gegeven bij Richtlijn 93/67/EEG van de Commissie van 20 juli 1993 tot vaststelling van de beginselen die gelden bij de beoordeling van de risico's voor mens en milieu van stoffen die zijn aangegeven krachtens Richtlijn

67/548/EEG van de Raad (PbEG L 227). De PNEC wordt vastgesteld op basis van toxiciteitsgegevens die zijn verkregen door middel van proeven op organismen, en zijn ingediend overeenkomstig de Regeling toelating bestrijdingsmiddelen 1995.

#### Artikel 5

1. Voor ieder milieucompartiment waarvan bekend is of waarvan redelijkerwijs kan worden voorzien dat het zal worden belast, wordt een blootstellingsevaluatie uitgevoerd om de PEC van de in het niet-landbouwbestrijdingsmiddel aanwezige werkzame stoffen of tot bezorgdheid aanleiding gevende stoffen vast te stellen. Bij het vaststellen van de PEC wordt het meest passende model gebruikt met inachtneming van het gedrag van het niet-landbouwbestrijdingsmiddel in het milieu. Indien de PEC niet kan worden vastgesteld wordt een kwalitatieve inschatting van de blootstelling van een milieucompartiment aan de in de eerste volzin bedoelde stoffen gemaakt.

2. Bij de vaststelling van de in het eerste lid bedoelde PEC of de kwalitatieve inschatting wordt rekening gehouden met:

- op de juiste wijze gemeten blootstellingsgegevens;
- de vorm waarin het product in de handel wordt gebracht;
- het soort niet-landbouwbestrijdingsmiddel;
- de toepassingsmethode en dosering;
- de fysisch-chemische eigenschappen;
- afbraak- en omzettingsproducten;
- de waarschijnlijke emissieroutes naar de milieucompartimenten alsmede de mogelijke adsorptie, desorptie en afbraak;
- de frequentie en duur van blootstelling.

3. Bij het uitvoeren van de beoordelingen en het nemen van besluiten inzake het verlenen van een toelating houdt wordt rekening gehouden met technische of wetenschappelijke gegevens over de eigenschappen van het niet-landbouwbestrijdingsmiddel of de residuen ervan.

#### Artikel 6

1. Wanneer meetgegevens betreffende de blootstelling van een milieucompartiment aan een werkzame stof van het niet-landbouwbestrijdingsmiddel of een tot bezorgdheid aanleiding gevende stof beschikbaar zijn, wordt daarmee bij het uitvoeren van de

blootstellingsevaluatie rekening gehouden. Indien bij de schatting van de blootstellingsniveaus gebruik wordt gemaakt van rekenmethoden, dienen de daaraan ten grondslag liggende modellen te voldoen aan het tweede lid. Voorts dient rekening te worden gehouden met relevante gegevens van stoffen met analoge gebruiks- en blootstellingspatronen of met vergelijkbare eigenschappen.

2. De in het eerste lid bedoelde modellen dienen:

- een optimale schatting mogelijk te maken van alle relevante processen, waarbij moet worden uitgegaan van realistische parameters en veronderstellingen,
- te worden onderworpen aan een analyse waarin eventuele onzekere factoren in aanmerking worden genomen, en
- relevant te zijn voor de omstandigheden in de gebruiksomgeving.

#### Artikel 7

1. Voor ieder milieucompartiment waarvoor een blootstellingsevaluatie is uitgevoerd, omvat de karakterisering van het risico zo mogelijk een vergelijking van de PEC met de PNEC, waarbij de PEC/PNEC-verhouding wordt berekend. Als het niet mogelijk is gebleken om een PEC/PNEC-verhouding te berekenen, omvat de karakterisering van het risico een kwalitatieve inschatting van de kans dat zich in de huidige of te verwachten blootstellingsomstandigheden een effect op het milieu voordoet.

2. Indien de PEC/PNEC-verhouding voor een bepaald milieucompartiment niet groter is dan 1, zijn voor de karakterisering van het risico verdere informatie of proeven niet nodig.

3. Indien de PEC/PNEC-verhouding groter is dan 1, wordt op basis van deze grootte en in het vierde lid genoemde andere relevante gegevens bepaald of verdere informatie of proeven vereist zijn om de bezorgdheid over het risico weg te nemen dan wel maatregelen ter beperking van het risico te treffen of dat het product in het geheel niet kan worden toegelaten.

4. De in het derde lid bedoelde andere relevante gegevens zijn:

- aanwijzingen dat bioaccumulatie mogelijk is;
- persistentiekenmerken;
- het bij ecotoxicologische tests waargenomen verloop van de toxiciteit in de tijd;

- op toxicologisch onderzoek gebaseerde aanwijzingen voor andere schadelijke effecten;
- gegevens over stoffen met een vergelijkbare structuur;
- endocriene effecten.

#### Artikel 8

1. Voor de risicobeoordelingen die overeenkomstig artikel 3 zijn uitgevoerd, worden de resultaten voor de werkzame stof met de resultaten voor eventuele tot bezorgdheid aanleiding gevende stoffen samengevoegd tot een beoordeling van het niet-landbouwbestrijdingsmiddel zelf. Hierbij wordt rekening gehouden met eventuele synergetische effecten van de werkzame stof of stoffen en tot bezorgdheid aanleiding gevende stoffen van het niet-landbouwbestrijdingsmiddel.

2. Voor niet-landbouwbestrijdingsmiddelen die meerdere werkzame stoffen bevatten, wordt rekening gehouden met combinaties van schadelijke effecten, zodat het totale effect van het niet-landbouwbestrijdingsmiddel kan worden bepaald.

3. Overeenkomstig artikel 14 van de Regeling toelating bestrijdingsmiddelen 1995 wordt een besluit over de toelating van een niet-landbouwbestrijdingsmiddel genomen op grond van een algehele beoordeling van de risico's voor het milieu die zijn verbonden aan de in het niet-landbouwbestrijdingsmiddel aanwezige werkzame stoffen en tot bezorgdheid aanleiding gevende stoffen.

4. Bij de besluitvorming wordt uitgegaan van de resultaten verkregen bij de toepassing van artikel 7. Hierbij wordt rekening gehouden met de onzekerheid als gevolg van de variabiliteit van de daarbij verkregen gegevens.

### § 3. Effecten op het milieu

#### § 3.1. Water

#### Artikel 9

1. Geen toelating wordt verleend voor een niet-landbouwbestrijdingsmiddel indien, bij gebruik volgens de voorgestelde gebruiksvoorschriften, de voorzienbare concentratie van de werkzame stof van een niet-landbouwbestrijdingsmiddel, van een andere tot bezorgdheid aanleiding gevende stof of van relevante metabolieten, afbraak- of omzettingsproduc-

ten in het water of de sedimenten ervan, een onaanvaardbaar geacht effect heeft op niet-doelorganismen in een aquatisch milieu.

2. Het eerste lid geldt niet indien de aanvrager onderscheidenlijk houder van de toelating door een adequate risico-evaluatie aantoont dat onaanvaardbare geachte effecten onder relevante veldomstandigheden niet optreden.

#### Artikel 10

1. Geen toelating wordt verleend voor een niet-landbouwbestrijdingsmiddel indien, bij gebruik van het niet-landbouwbestrijdingsmiddel volgens de voorgestelde gebruiksvoorschriften, de voorzienbare concentratie van een werkzame stof of van een andere tot bezorgdheid aanleiding gevende stof dan wel van relevante metabolieten, afbraak- of omzettingsproducten in het grondwater, de maximaal toelaatbare concentratie die is vastgesteld in Richtlijn 80/778/EEG van de Raad van 15 juli 1980 betreffende de kwaliteit van voor menselijke consumptie bestemd water (PbEG L 229) overschrijdt.

2. Geen toelating wordt verleend voor een niet-landbouwbestrijdingsmiddel indien, bij gebruik van het niet-landbouwbestrijdingsmiddel volgens de voorgestelde gebruiksvoorschriften, de voorzienbare concentratie in het oppervlaktewater of de sedimenten ervan, van een werkzame stof of van een andere tot bezorgdheid aanleiding gevende stof, dan wel van relevante metabolieten, afbraak- of omzettingsproducten: indien het oppervlaktewater in of uit het gebied waar het niet-landbouwbestrijdingsmiddel zal worden gebruikt, bestemd is voor bereiding van drinkwater, de waarden overschrijdt vastgesteld bij:

a. Richtlijn 75/440/EEG van de Raad van 16 juni 1975 betreffende de vereiste kwaliteit van het oppervlaktewater dat is bestemd voor productie van drinkwater, of

b. de in het eerste lid genoemde Richtlijn 80/778/EEG.

3. Het eerste lid geldt niet indien de aanvrager onderscheidenlijk houder van de toelating door een adequate risico-evaluatie aantoont dat onder relevante veldomstandigheden de in dat lid bedoelde maximaal toelaatbare concentratie niet wordt overschreden.

4. Het tweede lid geldt niet indien de aanvrager onderscheidenlijk houder

van de toelating door een adequate risico-evaluatie aantoont dat onder relevante veldomstandigheden de in dat lid bedoelde waarden niet worden overschreden.

#### § 3.2. Bodem

##### Artikel 11

1. Geen toelating wordt verleend voor een niet-landbouwbestrijdingsmiddel, indien de daarin aanwezige werkzame stoffen of tot bezorgdheid aanleiding gevende stoffen, na gebruik van het niet-landbouwbestrijdingsmiddel volgens de voorgestelde gebruiksvoorschriften:

a. een DT50 hebben van 90 dagen of meer, of

b. bij laboratoriumproeven grondgebonden residuen vormen in hoeveelheden groter dan 70% van de begindosis van het niet-landbouwbestrijdingsmiddel na 100 dagen, waarbij de mineralisatiesnelheid lager is dan 5% in 100 dagen.

2. Het eerste lid, aanhef en onder a, geldt ook voor de relevante metabolieten, afbraak- of omzettingsproducten van de in die aanhef bedoelde stoffen.

3. De in het eerste lid bedoelde waarden worden bepaald met overeenkomstige toepassing van artikel 3, eerste, tweede en derde lid, van de Regeling uitvoering milieutoelatingseisen bestrijdingsmiddelen.

4. Het eerste en tweede lid gelden niet indien de aanvrager onderscheidenlijk houder van de toelating door een adequate risico-evaluatie aantoont dat gebruik van het niet-landbouwbestrijdingsmiddel onder relevante veldomstandigheden niet leidt tot onaanvaardbare accumulatie in de bodem als bedoeld in artikel 3, zesde lid, van de Regeling uitvoering milieutoelatingseisen bestrijdingsmiddelen.

#### § 3.3. Lucht

##### Artikel 12

1. Geen toelating wordt verleend voor een niet-landbouwbestrijdingsmiddel, indien redelijkerwijs kan worden voorzien dat gebruik van het niet-landbouwbestrijdingsmiddel volgens de voorgestelde gebruiksvoorschriften leidt tot onaanvaardbare effecten op de luchtkwaliteit.

2. Het eerste lid geldt niet indien de aanvrager onderscheidenlijk houder van de toelating door een adequate risico-evaluatie aantoont dat gebruik

van het niet-landbouwbestrijdingsmiddel onder relevante veldomstandigheden niet leidt tot onaanvaardbare effecten op de luchtkwaliteit.

#### § 3.4. Niet-doelorganismen

##### Artikel 13

1. Geen toelating wordt verleend voor een niet-landbouwbestrijdingsmiddel, indien redelijkerwijs kan worden voorzien dat niet-doelorganismen aan het niet-landbouwbestrijdingsmiddel worden blootgesteld en voor een werkzame stof of een tot bezorgdheid aanleiding gevende stof:

a. de PEC/PNEC-verhouding groter is dan 1, of

b. de bioconcentratiefactor voor vetweefsel in gewervelde dieren, met uitzondering van vissen, groter is dan 1.

2. Geen toelating wordt verleend voor een niet-landbouwbestrijdingsmiddel, indien redelijkerwijs kan worden voorzien dat waterorganismen aan het niet-landbouwbestrijdingsmiddel worden blootgesteld, indien voor een werkzame stof of een tot bezorgdheid aanleiding gevende stof:

a. de PEC/PNEC-verhouding groter is dan 1, of

b. de bioconcentratiefactor groter is dan 1000 voor stoffen die gemakkelijk biologisch afbreekbaar zijn, of groter dan 100 voor stoffen die niet gemakkelijk biologisch afbreekbaar zijn.

3. Geen toelating wordt verleend voor een niet-landbouwbestrijdingsmiddel, indien redelijkerwijs kan worden voorzien dat micro-organismen in rioolwaterzuiveringsinstallaties aan het niet-landbouwbestrijdingsmiddel worden blootgesteld en de PEC/PNEC-verhouding voor een werkzame stof van een niet-landbouwbestrijdingsmiddel of een andere tot bezorgdheid aanleiding gevende stof, dan wel relevante metabolieten, afbraak- of omzettingsproducten, groter is dan 1.

4. Het eerste en tweede lid gelden niet indien de aanvrager onderscheidenlijk houder van de toelating door een adequate risico-evaluatie aantoont dat de daar genoemde waarden onder relevante veldomstandigheden niet worden overschreden.

5. Het derde lid geldt niet indien de aanvrager onderscheidenlijk houder van de toelating door een adequate risico-evaluatie aantoont dat er onder relevante veldomstandigheden geen onaanvaardbare gevolgen zijn voor de

levensvatbaarheid van micro-organismen in waterzuiveringsinstallaties.

#### § 4. Overgangs- en slotbepalingen

##### Artikel 14

1. Gedurende vijf jaar na de inwerkingtreding van deze regeling geldt artikel 13, tweede lid, niet voor een niet-landbouwbestrijdingsmiddel dat wordt gebruikt bij het bestrijden of afweren van aangroei op scheepshuiden en is voor een zodanig middel geen sprake van een voor het milieu onaanvaardbaar effect als bedoeld in artikel 3, eerste lid, onder a, 10, van de wet, voor zover:

a. het betreft de toepassing op zee-gaande schepen die worden gebruikt in de uitoefening van beroep of bedrijf, of op oorlogsschepen, marine-hulpschepen of andere schepen die in gebruik zijn voor de militaire taak,  
b. een vergelijkbare aangroei bestrijding niet met een ander middel kan worden bereikt, en  
c. de onder a bedoelde toepassing niet in strijd is met relevante resoluties en aanbevelingen van de Internationale Maritieme Organisatie.

2. Voor een niet-landbouwbestrijdingsmiddel als bedoeld in het eerste lid dat organische tinverbindingen bevat, geldt een gemiddelde uitloogsnelheid van ten hoogste 4 µg per cm<sup>2</sup> per 24 uur.

3. Voor het bepalen van de uitloogsnelheid, bedoeld in het tweede lid, dienen gegevens overgelegd te worden, verkregen uit proeven die zijn uitgevoerd volgens methode ASTM D 5108-90 van de American Society for Testing of Materials, of volgens een gelijkwaardige andere methode.

##### Artikel 15

1. Deze regeling geldt niet voor een volledige aanvraag om toelating of verlenging van toelating die is ingediend voor de datum van inwerkingtreding van deze regeling.

2. Het eerste lid geldt niet voor:

a. een aanvraag om toelating of verlenging van toelating die betrekking heeft op een niet-landbouwbestrijdingsmiddel dat wordt gebruikt bij het bestrijden of afweren van aangroei op schepen als bedoeld in artikel 14, eerste lid, onder a;  
b. een aanvraag om toelating of verlenging van toelating die betrekking heeft op een niet-landbouwbestrij-

dingsmiddel dat wordt toegepast voor het verduurzamen van hout.

3. Indien een volledige aanvraag om verlenging van toelating van een niet-landbouwbestrijdingsmiddel als bedoeld in het tweede lid, is ingediend voor de datum van inwerkingtreding van deze regeling, en op grond van deze regeling aanvullende gegevens vereist zijn om te beoordelen of het niet-landbouwbestrijdingsmiddel aan de toelatingseisen van deze regeling voldoet, dan wordt de toelating van het middel verlengd voor een periode die noodzakelijk is om de vereiste aanvullende gegevens te leveren en te beoordelen.

4. Indien een aanvraag om verlenging van toelating van een niet-landbouwbestrijdingsmiddel, niet zijnde een middel als bedoeld in het tweede lid, is ingediend voor de datum van inwerkingtreding van deze regeling, en op grond van deze regeling aanvullende gegevens vereist zijn om te beoordelen of het niet-landbouwbestrijdingsmiddel aan de toelatingseisen van deze regeling voldoet, dan wordt de toelating van het middel zo nodig verlengd voor een periode die noodzakelijk is om de vereiste aanvullende gegevens te leveren en te beoordelen.

##### Artikel 16

Deze regeling treedt in werking met ingang van de tweede dag na de dagtekening van de Staatscourant waarin zij wordt geplaatst, en werkt terug tot en met 1 januari 1998.

##### Artikel 17

Deze regeling wordt aangehaald als: Regeling milieutoelatingseisen niet-landbouwbestrijdingsmiddelen.

Deze regeling zal met de toelichting in de Staatscourant worden geplaatst.

's-Gravenhage, 16 januari 1998.

*De Minister van Volkshuisvesting, Ruimtelijke Ordening en Milieubeheer, Margaretha de Boer.*

#### Toelichting

##### 1 Algemeen

###### 1.1 Inleiding

Op basis van artikel 3a van de Bestrijdingsmiddelenwet 1962 (BMW) kunnen bij of krachtens algemene maatregel van bestuur nadere regels worden gesteld met betrekking tot de

toelatingcriteria, en kunnen beginse-len voor de beoordeling worden vast-gesteld. Indien een onmiddellijke voor-ziening vereist is, kunnen bij ministeriële regeling regels worden gesteld overeenkomstig de in overwe-ging zijnde maatregelen. Een dergelij-ke regeling vervalt zodra de algemene maatregel van bestuur in werking treedt, maar uiterlijk acht maanden nadat de regeling in werking is getre-den.

Voor gewasbeschermingsmiddelen zijn in het Besluit milieutoelatingseisen bestrijdingsmiddelen reeds nadere regels met betrekking tot het milieu gesteld. Die regels bieden voldoende basis om ten aanzien van een individueel gewasbeschermingsmiddel te con-cluderen of sprake is van een 'voor het milieu onaanvaardbaar effect' (artikel 3, eerste lid, onder a, 10, van de wet). Voor niet-landbouwbestrijdingsmidde-len ontbreken thans nadere regels met betrekking tot het milieu. Met de onderhavige regeling wordt hierin voorzien, vooruitlopend op regeling bij algemene maatregel van bestuur.

##### 1.2 Spoedige invoering milieutoela-tingseisen

Sinds 1 januari 1993 is een onafhanke-lijk College voor de toelating van bestrijdingsmiddelen (CTB) ingesteld bij ministeriële regeling. Het CTB is bij regeling gemandateerd om namens de vier betrokken bewindspersonen te beslissen omtrent de toelating van bestrijdingsmiddelen. Een wijziging van de BMW in verband met de instel-ling van een College voor de toelating van bestrijdingsmiddelen (kamerstuk-ken II, 1996/97, 24 817, nr. 4) is in behandeling. Het wetsvoorstel strekt ertoe om het CTB wettelijk te verzelf-standigen. Het CTB wordt belast met de besluitvorming die verband houdt met de beslissing over de toelating van individuele bestrijdingsmiddelen. Deze besluitvorming dient gebaseerd te zijn op de BMW. Voor de aansturing van het CTB vormt het stellen van nadere regels met betrekking tot toelatingscrite-ria een belangrijk instrument. Via deze nadere regels wordt immers het kader vastgelegd waarbinnen het CTB zijn besluiten dient te nemen.

De voorgenomen wettelijke verzelf-standiging van het CTB vormt een van de redenen om spoedig nadere regels te stellen met betrekking tot toela-tingscriteria voor niet-landbouwbestrij-dingsmiddelen. In de brief van de

Minister van Landbouw, Natuurbeheer en Visserij aan de Tweede Kamer van 26 januari 1996 (kamerstukken II, 1995/96, 21 677, nr. 24) naar aanleiding van het evaluatierapport over de uitvoering van het toelatingsbeleid voor bestrijdingsmiddelen wordt het belang van een geëxpliciteerd toetsingskader onderkend. Hierbij wordt aangegeven dat de beleidsmatige beslissingsruimte van het CTB zo beperkt mogelijk dient te zijn en dat vanwege lacunes in het toetsingskader deze beslissingsruimte groter is dan gewenst. Tevens wordt aangegeven dat duidelijkheid over het toetsingskader een voorwaarde is voor wettelijke verzelfstandiging van het CTB.

Door het ontbreken van nadere regels met betrekking tot toelatingscriteria voor niet-landbouwbestrijdingsmiddelen kan onvoldoende uitvoering worden gegeven aan het beleid zoals geformuleerd in het beleidsplan 'Niet-landbouwbestrijdingsmiddelen' van 8 oktober 1996 (kamerstukken II 1996/97, 25 054, nr. 1). In het beleidsplan is aangegeven dat het stellen van nadere regels met betrekking tot toelatingscriteria voor niet-landbouwbestrijdingsmiddelen gewenst is. In de brief van de Minister van Volkshuisvesting, Ruimtelijke Ordening en Milieubeheer van 18 december 1996 aan de Tweede Kamer (kamerstukken II, 1996/97, 25 054, nr. 3) naar aanleiding van vragen over verduurzaamd-afvalhout en arseenhoudende houtverduurzamingsmiddelen, wordt het belang van het met spoed stellen van nadere regels met betrekking tot toelatingscriteria voor niet-landbouwbestrijdingsmiddelen nog eens bevestigd.

Op 27 juli 1993 heeft de Commissie van de Europese Gemeenschappen bij de Raad een voorstel ingediend voor een richtlijn betreffende het op de markt brengen van biociden. Biociden is de term die in de ontwerp-richtlijn wordt gehanteerd voor bestrijdingsmiddelen die buiten de landbouw worden toegepast. Biociden zijn vergelijkbaar met bestrijdingsmiddelen die in de wet zijn aangeduid met niet-landbouwbestrijdingsmiddelen. Op 20 december 1996 heeft de Raad overeenkomstig artikel 189 B van het Verdrag zijn gemeenschappelijke standpunt vastgesteld (PbEG C 69/13). Na aanneming door de Raad zal de richtlijn in de BMW worden geïmplementeerd. De ontwerp-richtlijn bevat onder meer milieutoelatingseisen voor biociden.

Aangezien door het CTB nu reeds beslissingen omtrent de toelating van niet-landbouwbestrijdingsmiddelen genomen dienen te worden, is het van belang de besluitvorming aan te laten sluiten bij de toelatingscriteria van de ontwerp-richtlijn, om te voorkomen dat nu genomen besluiten herzien moeten worden zodra de richtlijn is geïmplementeerd.

Het ontwerp van de regeling is gemeld aan de Commissie van de Europese Gemeenschappen ter voldoening aan artikel 8, eerste lid, van Richtlijn nr. 83/189/EEG van de Raad van de Europese Gemeenschappen van 28 maart 1983 betreffende een informatieprocedure op het gebied van technische normen en voorschriften (PbEG L 109). Reacties op het ontwerp zijn ontvangen van de Europese Commissie, België en het Verenigd Koninkrijk. België maakte in algemene zin bezwaar tegen de ontwerp-regeling met toelatingseisen in het licht van de ontwerp-richtlijn biociden, en achtte de regeling niet in overeenstemming met de harmonisatie van de interne markt. Het Verenigd Koninkrijk twijfelde aan de correcte vertaling van de bij de richtlijn behorende gemeenschappelijke beginselen, wegens het ontbreken van het betrekken van de voordelen van het gebruik van een niet-landbouwbestrijdingsmiddel bij de uiteindelijke besluitvorming en wegens het hanteren van een DT50 van meer dan 3 maanden als criterium bij persistentie in de bodem. De Europese Commissie verzocht op een aantal punten om opheldering en wees, evenals het Verenigd Koninkrijk, op het ontbreken van het element van de voordelen van het gebruik.

In antwoord hierop is aangegeven dat de regeling harmonisatie van de interne markt juist bevordert, aangezien de inhoud van de regeling aansluit bij de ontwerp-richtlijn biociden. Het bezwaar van het Verenigd Koninkrijk met betrekking tot persistentie kon worden weerlegd onder verwijzing naar de uitwerking van dit criterium in bijlage VI bij Richtlijn nr. 91/414/EEG (Richtlijn nr. 97/57/EG).

Met betrekking tot de voordelen van het gebruik zijn diverse redenen gegeven waarom dit aspect niet expliciet in de regeling is opgenomen. Ten eerste ziet de regeling uitsluitend toe op milieutoelatingseisen. Ten tweede vormt de regeling geen formele implementatie van de richtlijn biociden.

Deze is immers nog niet aangenomen. Te zijner tijd zal een correcte implementatie plaatsvinden. Hierbij is tevens gewezen op de in de ontwerp-richtlijn biociden opgenomen overgangsregeling van 10 jaar teneinde lidstaten in de gelegenheid te stellen hun bestaande systematiek met betrekking tot het reguleren van biociden zodanig aan te passen. Hierbij is van belang dat de gemeenschappelijke beginselen bij de richtlijn biociden pas van toepassing zijn op producten die werkzame stoffen bevatten die bij communautaire maatregel zijn aangewezen. Daarnaast is erop gewezen dat de regeling een nadere uitwerking betreft van de algemene toelatingscriteria van artikel 3 van de wet. Gezien het algemene karakter van het element 'voordelen van het gebruik' in de gemeenschappelijke beginselen waarmee bij de besluitvorming bij de toelating rekening gehouden dient te worden, past dit niet in een regeling die een nadere uitwerking van artikel 3 van de wet betreft.

### 1.3 Advisering

De regeling is voor commentaar voorgelegd aan de bedrijfsorganisaties die een belang hebben bij niet-landbouwbestrijdingsmiddelen, te weten de Vereniging van de Nederlandse Chemische Industrie (VNCI), het Verbond van Handelaren van Chemische Producten (VHCP), de Nederlandse Vereniging van Ongediertebestrijdingsbedrijven (NVO), de Vereniging van Verf- en Vernisfabrikanten (VVVF), de Nederlandse Vereniging van Fabrikanten en Importeurs van Desinfectiemiddelen (NVZ-Nedefa), Aqua Nederland en de Nederlandse Bond van leveranciers van Houtverduurzamingsmiddelen (NBH). Tevens is de regeling voor commentaar voorgelegd aan de Zuid-Hollandse Milieufederatie (ZHM), de Stichting Natuur en Milieu (SNM) en Waterpact, alsmede aan de Vereniging van Exploitanten van Waterleidingsbedrijven in Nederland (VEWIN).

Van de zijde van de VNCI, mede namens de bovengenoemde belanghebbende bedrijfsorganisaties, is aangegeven dat het in algemene zin niet wenselijk wordt geacht op dit moment een regeling met milieutoelatingseisen voor niet-landbouwbestrijdingsmiddelen te treffen, vooruitlopend op de

implementatie van de richtlijn betreffende het op de markt brengen van biociden. Er is echter begrip getoond voor de noodzaak om met spoed nadere uitwerking te geven aan de toelatingscriteria om het CTB een toetsingskader aan te reiken. De ontwikkeling van een helder toetsingskader wordt, los van het tijdstip van introductie, positief ontvangen. Meer specifiek wees de VVVF op de noodzaak voor een goede overgangsregeling ten aanzien van aangroeiwerende verven, in verband met de tijd die nodig is om eventueel aanvullende gegevens te leveren en te beoordelen. In een dergelijke overgangsregeling is voorzien.

Aqua Nederland adviseerde om de eisen met betrekking tot rioolwaterzuiveringsinstallaties te wijzigen, vanwege de vrees dat hierbij onvoldoende rekening gehouden wordt met de afbraakcapaciteit en het bufferend vermogen van deze installaties. Het bezwaar van Aqua Nederland kon met een nadere toelichting op de te hantieren beoordelingswijze worden weggenomen.

Het commentaar van de milieu-organisaties (ZHM, SNM, Waterpact) richtte zich voornamelijk op de overgangsregeling voor aangroeiwerende verven. Hiermee is in de regeling rekening gehouden, door deze overgangsregeling nader te beperken.

Van de zijde van de VEWIN werd op een aantal punten om opheldering gevraagd. Hiermee is in de tekst van de regeling rekening gehouden. Tevens wees de VEWIN op problemen die kunnen ontstaan doordat verontreinigingen in bovenstroomse delen van een stroomgebied, zonder drinkwaterfunctie, van invloed kunnen zijn op de oppervlaktewaterkwaliteit in benedenstroomse delen met een drinkwaterfunctie. Artikel 10, tweede lid, van de regeling houdt met dergelijke situaties echter reeds rekening. Ook indien het gebruik van een niet-landbouwbestrijdingsmiddel plaatsvindt buiten een deelstroomgebied met een drinkwaterfunctie, dient met de gevolgen hiervan voor de kwaliteit van het oppervlaktewater in het gebied met een drinkwaterfunctie rekening te worden gehouden.

#### **Artikelsgewijze toelichting**

##### *Artikel 1*

Een niet-landbouwbestrijdingsmiddel

kan volledig bestaan uit een of meer werkzame stoffen, maar is veelal een preparaat dat, naast werkzame stoffen, andere stoffen bevat, zoals kleurstoffen, stabilisatoren en oplosmiddelen. Ofschoon niet het actieve deel van het niet-landbouwbestrijdingsmiddel vormend, kunnen dergelijke stoffen een belasting voor het milieu vormen. Het begrip 'tot bezorgdheid aanleiding gevende stof' heeft betrekking op die stoffen, die niet het werkzame bestanddeel vormen, maar wel zodanige eigenschappen bezitten en in zodanige concentraties in het niet-landbouwbestrijdingsmiddel voorkomen, dat ze bij gebruik een schadelijk effect op mens of milieu kunnen hebben.

Met betrekking tot de eigenschappen van een niet-werkzame stof kunnen de bepalingen van Richtlijn 67/548/EEG met betrekking tot de indeling van stoffen als richtsnoer worden gehanteerd.

De BMW maakt een onderscheid tussen gewasbeschermingsmiddelen en niet-landbouwbestrijdingsmiddelen. In het tweede lid is aangegeven dat voor deze regeling onder niet-landbouwbestrijdingsmiddel tevens dient te worden verstaan bestrijdingsmiddelen als bedoeld in artikel 1, vijfde lid, van de wet. Het Besluit milieutoelatingseisen bestrijdingsmiddelen is niet van toepassing op deze bestrijdingsmiddelen. Aangezien deze middelen wel vallen onder de werkingssfeer van de ontwerp-richtlijn betreffende het op de markt brengen van biociden, is ook de onderhavige regeling op deze bestrijdingsmiddelen van toepassing verklaard.

##### *Artikel 2*

Aangezien de toelatingseisen zich richten op de beoordeling van chemische preparaten, zijn biologische middelen, die als werkzame stof of stoffen uitsluitend micro-organismen of virussen bevatten, buiten deze regeling gehouden. De reden van deze beperking tot de beoordeling van chemische preparaten is van praktische aard: voor biologische middelen zijn thans nog geen toelatingseisen en beoordelingsmethodieken voldoende uitgewerkt.

##### *Artikel 3*

De mogelijke effecten van niet-landbouwbestrijdingsmiddelen doen zich niet alleen voor bij het toepassen ervan, maar ook bij het gebruik van hiermee behandelde materialen, zoals

hout en textiel, en de verwijdering. Voor bepaalde toepassingen van niet-landbouwbestrijdingsmiddelen is de verwachting dat milieuproblemen zich juist bij de verwijdering (afvalfase) voor kunnen doen. Deze problematiek is ook aan de orde geweest in overleg met de Tweede Kamer van 27 februari 1997 over het beleidsplan niet-landbouwbestrijdingsmiddelen en verduurzaamd-afvalhout (kamerstukken II, 1996/97, 25 054, nr. 3). Hierbij is aangegeven dat bij de beoordeling van de toelaatbaarheid van houtverduurzamingsmiddelen, voorzienbare problemen in het afvalstadium meegewogen zullen worden. Tot op heden is het aspect van afval bij de beoordeling voor toelating van bestrijdingsmiddelen buiten beschouwing gelaten. In de ontwerp-richtlijn biociden wordt met het aspect van afval rekening gehouden. Gelet op de maatschappelijke wens en de ontwikkelingen in Europees kader, is verwijdering van met niet-landbouwbestrijdingsmiddelen behandeld materiaal in de regeling opgenomen. Hierdoor is het mogelijk reeds bij de toelating rekening te houden met te verwachten gevolgen in latere stadia in de levenscyclus van een niet-landbouwbestrijdingsmiddel. Dit betekent niet dat voor alle niet-landbouwbestrijdingsmiddelen een volledige risicobeoordeling uitgevoerd hoeft te worden met betrekking tot behandelde materialen en de verwijdering hiervan. Evenmin is het de bedoeling om aspecten die reeds in afvalstoffenwetgeving zijn geregeld, tevens bij de toelating van niet-landbouwbestrijdingsmiddelen te regelen. Slechts voor zover relevant dient met kwesties in verband met behandelde materialen en verwijdering rekening gehouden te worden. Dat wil zeggen, in die situaties waarbij milieuproblemen ten gevolge van de toepassing van een niet-landbouwbestrijdingsmiddel in latere stadia te voorzien zijn, dient hiermee bij de besluitvorming omtrent de toelaatbaarheid rekening te worden gehouden.

Tijdens en na gebruik kunnen niet-landbouwbestrijdingsmiddelen of hun omzettingen producten via verschillende routes in milieucompartimenten bodem (inclusief grondwater), water (inclusief het mariene milieu en sediment) en lucht terecht komen. In de risicobeoordeling dient met effecten in elk van deze compartimenten daarom rekening te worden gehouden.

#### *Artikelen 4, 5 en 6*

Voor de beoordeling van de risico's wordt een inschatting gemaakt van de concentratie van een niet-landbouwbestrijdingsmiddel die in elk van de milieucompartimenten tijdens of na gebruik verwacht kan worden. Deze concentratie dient vergeleken te worden met een concentratie beneden welke naar verwachting geen schadelijke effecten zullen optreden: de zogenoemde Predicted No-Effect Concentration (PNEC). Deze PNEC wordt bepaald op basis van gegevens die zijn verkregen uit overgelegde dossiers overeenkomstig de eisen die hiervoor gelden, zoals vastgelegd in de Regeling toelating bestrijdingsmiddelen 1995. Naast deze vereiste gegevens kunnen andere relevante beschikbare gegevens bij de beoordeling betrokken worden. Indien het niet mogelijk is de PNEC te bepalen, mag worden volstaan met een kwalitatieve inschatting van de dosis-respons- (of concentratie-effect-)relatie op basis van beschikbare gegevens en informatie.

De PNEC wordt vergeleken met de verwachte concentratie van een stof in het milieu ten gevolge van het gebruik van een niet-landbouwbestrijdingsmiddel: de zogenoemde Predicted Environmental Concentration (PEC). Voor de beoordeling wordt in de ontwerp-richtlijn biociden verwezen naar de aanwijzingen van Richtlijn nr. 93/67/EEG. Deze verwijzing is in artikel 4 overgenomen. Hierbij kunnen de modellen die zijn ontwikkeld in het kader van het Uniforme Beoordelingssysteem Stoffen worden gehanteerd. De in de standaardbeoordeling gebruikte modellen worden relevant geacht voor de Nederlandse praktijkomstandigheden. De in deze modellen beschouwde processen en procesparameters zijn gebaseerd op in Nederland relevant onderzoek en worden, voorzover hiervan sprake is, binnen het domein van validatie beschouwd als gevalideerd en zullen als zodanig worden toegepast. Door het gebruik van modellen in de toelatingspraktijk en door nader onderzoek buiten het reeds gevalideerde gebied, zal de reikwijdte van het gevalideerde gebied toenemen. Ook andere modellen kunnen, voorzover ze voldoen aan de eisen van artikel 6 en relevant worden geacht voor de Nederlandse praktijkomstandigheid en het toepassingsgebied van het niet-

landbouwbestrijdings-middel, worden gehanteerd. Daarnaast worden bij de beoordeling meetgegevens betrokken, voorzover betrouwbaar en representatief voor de bij de toepassing geldende omstandigheden. Indien het niet mogelijk is de PEC te bepalen, kan worden volstaan met een kwalitatieve inschatting van de blootstelling.

Te zijner tijd zullen in het kader van de vast te stellen ontwerp-richtlijn biociden zogenoemde 'Technical Notes' worden ontwikkeld, die dan als leidraad voor de beoordeling zullen fungeren.

#### *Artikel 7*

De verhouding tussen de vastgestelde PEC en PNEC geeft een indicatie van de te verwachten effecten van een stof op het milieu. Indien de PEC/PNEC-verhouding groter is dan 1 zal op basis van de grootte van de PEC/PNEC en andere relevante gegevens bepaald worden of nadere gegevens of proeven nodig zijn om een betere inschatting van de risico's te maken, dan wel zullen aanvullende beperkende maatregelen en voorschriften bij een eventuele toelating worden gesteld of wordt het niet-landbouwbestrijdingsmiddel in het geheel niet toelaatbaar geacht. Indien de PEC/PNEC kleiner is dan 1 zijn nadere gegevens of proeven niet nodig. Deze benadering maakt het mogelijk om bij een PEC/PNEC-verhouding van groter dan 1 een meer op de specifieke aanvraag tot toelating of verlenging gerichte berekening uit te voeren, waarbij gebruik gemaakt wordt van specifieke gegevens met betrekking tot de toepassing van het niet-landbouwbestrijdingsmiddel.

#### *Artikel 8*

Voor elke werkzame stof en elke tot bezorgdheid aanleiding gevende stof die een niet-landbouwbestrijdingsmiddel bevat wordt afzonderlijk een risico-beoordeling uitgevoerd. Om te komen tot een besluit inzake de toelating van het niet-landbouwbestrijdingsmiddel worden de resultaten van de uitgevoerde beoordeling samengevat tot een beoordeling van het niet-landbouwbestrijdingsmiddel, om te bepalen of aan het gebruik geen voor het milieu onaanvaardbare risico's verbonden zijn. Hierbij zal rekening worden gehouden met synergetische effecten, aangezien stoffen elkaar wederzijds kunnen beïnvloeden, of combinaties van effecten.

De mogelijkheid bestaat immers dat de effecten van een niet-landbouwbestrijdingsmiddel zelf voor het milieu groter zijn dan de som van de effecten van de afzonderlijke stoffen die het niet-landbouwbestrijdingsmiddel bevat. Aangezien voor het bepalen van aanwezigheid van synergetische effecten of combinaties van effecten thans geen methodieken voor handen zijn, zal in de huidige praktijk het principe van additie worden gehanteerd, tenzij er aanwijzingen zijn dat sprake is van synergetische effecten of van combinaties van effecten. Bij de uiteindelijke besluitvorming zal rekening gehouden worden met verschillende aspecten die aan het toepassen van het niet-landbouwbestrijdingsmiddel verbonden zijn. Gebruiksvoorschriften worden gegeven overeenkomstig artikel 5, tweede lid, van de wet.

#### *Artikel 9*

In artikel 9 worden algemene eisen gegeven met betrekking tot water om voldoende bescherming te bieden voor grondwater en oppervlaktewater, inclusief de sedimenten ervan. De eisen met betrekking tot bescherming van het grondwater hebben voornamelijk betrekking op de functie van grondwater voor de productie van drinkwater. Voor oppervlaktewater is daarnaast de bescherming van aquatische ecosystemen van groot belang. De eisen met betrekking tot water zijn nader uitgewerkt in de artikelen 10 en 13.

Toetsing aan de eisen zal veelal gebeuren op grond van een risicobeoordeling gebaseerd op een berekeningsmethode. Derhalve is de mogelijkheid opgenomen om, indien op basis van een inschatting van de risico's verwacht wordt dat een van de normen wordt overschreden, toch een toelating te geven, indien door de aanvrager onderscheidenlijk toelatinghouder een bewijs wordt geleverd dat onder veldomstandigheden in de praktijk een dergelijke overschrijding zich niet zal voordoen. De opgenomen bepaling in het tweede lid strekt hiertoe. Een vergelijkbare bepaling is opgenomen in de artikelen 10, 11, 12 en 13.

Onder relevante veldomstandigheden moet in dit verband worden verstaan, omstandigheden die representatief zijn voor de toepassing van een niet-landbouwbestrijdingsmiddel in de Nederlandse praktijk.

#### Artikel 10

Uitgangspunt is dat grondwater dat bestemd is voor de productie van drinkwater, zonder structurele extra zuivering moet voldoen aan de norm van Richtlijn 80/778/EEG van de Raad van 15 juli 1980 betreffende de kwaliteit van voor menselijke consumptie bestemd water. Daarbij geldt dat in Nederland al het grondwater in beginsel geschikt moet zijn voor de productie van drinkwater. De in het eerste lid van dit artikel opgenomen eis komt overeen met het criterium voor grondwater zoals opgenomen in de gemeenschappelijke beginselen bij de ontwerp-richtlijn biociden.

Het tweede lid van artikel 10 heeft betrekking op oppervlaktewater. Bij de eisen ten aanzien van oppervlaktewater is een onderscheid gemaakt tussen oppervlaktewater bestemd voor de onttrekking van drinkwater en oppervlaktewater in het algemeen. Voor oppervlaktewater bestemd voor de onttrekking van drinkwater wordt verwezen naar Richtlijn nr. 75/440/EEG van de Raad van 16 juni 1975 betreffende de vereiste kwaliteit van het oppervlaktewater dat is bestemd voor productie van drinkwater en Richtlijn nr. 80/778/EEG van de Raad van 15 juli 1980 betreffende de kwaliteit van voor menselijke consumptie bestemd water. Aan de eisen van beide EEG-richtlijnen dient te worden voldaan. Voor oppervlaktewater in het algemeen geldt dat gebruik van een niet-landbouwbestrijdingsmiddel niet mag leiden tot een onaanvaardbaar effect op niet-doelorganismen. De eisen die hierbij gelden zijn opgenomen in artikel 13.

#### Artikel 11

De in dit artikel opgenomen eisen zijn vergelijkbaar met de eisen ten aanzien van persistentie in de bodem van het Besluit milieutoelatingseisen bestrijdingsmiddelen.

Voor de hierbij te hanteren bepalingmethoden wordt verwezen naar de Regeling uitvoering milieutoelatingseisen bestrijdingsmiddelen. Bij de toepassing hiervan wordt rekening gehouden de aard van de toepassing, gelet op de verschillen die bestaan tussen de wijze van toepassing van gewasbeschermingsmiddelen en niet-landbouwbestrijdingsmiddelen.

#### Artikel 12

De toelatingseisen met betrekking tot

lucht hebben een algemeen karakter en zijn niet nader aangeduid in de vorm van een getalsmatige norm. Derhalve worden effecten op de luchtkwaliteit slechts meegewogen bij de besluitvorming over de toelaatbaarheid van een niet-landbouwbestrijdingsmiddel voor zover deze kunnen worden voorzien.

Vooralsnog zal de beoordeling van mogelijke effecten op de luchtkwaliteit zich beperken tot aantasting van de ozonlaag, waarbij als uitgangspunt geldt dat de afspraken die zijn vastgelegd in het Protocol van Montreal en EU-Verordening 594/91<sup>1</sup> worden gerespecteerd.

#### Artikel 13

Het eerste en tweede lid van dit artikel hebben betrekking op te verwachten effecten op niet-doelorganismen. Met bioconcentratiefactor wordt de verhouding bedoeld tussen van de concentratie van een werkzame stof of tot bezorgdheid aanleiding gevende stof in een organisme en de concentratie in het medium (bijvoorbeeld water) in een evenwichtssituatie. In artikel 13 is een onderscheid gemaakt tussen gewervelde dieren en (ongewervelde) waterorganismen. Vissen worden hierbij gerekend tot de waterorganismen.

De eisen in het derde lid hebben betrekking op rioolwaterzuiveringsinstallaties. Reden om dit afzonderlijk in de regeling op te nemen is dat niet-landbouwbestrijdingsmiddelen industriële toepassingen kennen, waarbij lozing veelal via een waterzuiveringsinstallatie plaatsvindt. Voorkomen moet worden dat deze zuiveringsinstallaties schade ondervinden ten gevolge van het toepassen van niet-landbouwbestrijdingsmiddelen, waardoor de zuiverende werking wordt aangetast.

#### Artikel 14

Niet-landbouwbestrijdingsmiddelen ter voorkoming van aangroei op scheepshuiden worden toegepast in aangroeiwerende verven en hebben tot doel de aangroei van organismen, zoals algen en schelpdieren, op de scheepshuid te voorkomen. De effectiviteit van de thans gangbare aangroeiwerende verven is gebaseerd op hun toxiciteit. Na het opbrengen van de verven vindt een afgifte van toxische stoffen plaats die de aangroei voorkomt. Gelet op de aard van de werking is het voor de meest gangbare aangroeiwerende ver-

ven die op zeeschepen worden toegepast - verven op basis van organische tinverbindingen - te verwachten dat de normen van artikel 13, tweede lid, worden overschreden.

De problematiek van aangroeiwerende scheepsverven zoals die worden toegepast op zeeschepen wordt internationaal erkend. Thans zijn echter geen geschikte alternatieven beschikbaar. Het niet toelaten van aangroeiwerende verven op zeeschepen alleen in Nederland zou, gelet op het mobiele karakter van de vervuiliingsbron, de problemen die ontstaan door deze verven niet kunnen voorkomen, terwijl aan een verbod alleen in Nederland wel grote sociaal-economische gevolgen verbonden zijn voor de Nederlandse havens en scheepswerven. Ofschoon de verven die thans worden toegepast op zeeschepen (in casu aangroeiwerende verven op basis van organische tinverbindingen) op zichzelf schadelijk zijn voor het milieu, draagt een verbod van deze verven alleen in Nederland weinig bij aan de vermindering van de milieubelasting. Een verbod op de toepassing in Nederland zou ertoe leiden dat schepen voor het aanbrengen van aangroeiwerende scheepsverven uitwijken naar andere havens. Gezien de hoge kosten van het in-dok-gaan zullen hierbij ook andere dokwerkzaamheden worden uitgevoerd. Hierdoor lopen Nederlandse scheepswerven orders mis, zonder dat sprake is van een milieurendement. Ook in het beleidsplan niet-landbouwbestrijdingsmiddelen, zoals door mij aan de Tweede Kamer aangeboden bij brief van 8 oktober 1996 (kamerstukken II, 1996/97, 25 054, nr. 1), is dit onderkend. In dit beleidsplan is daarom gekozen voor een internationale aanpak, waarbij wordt aangedrongen op een internationale uitfasering van deze verven op een termijn van 5 tot 10 jaar.

Juist vanwege de problematiek van aangroeiwerende verven is in de gemeenschappelijke beginselen bij de ontwerp-richtlijn voor biociden de mogelijkheid van een overgangstermijn opgenomen. Deze overgangstermijn is in deze regeling overgenomen en biedt het bedrijfsleven de mogelijkheid om minder schadelijke alternatieven te ontwikkelen.

Gelet op de internationale context van de gevolgen van het gebruik van aangroeiwerende verven en het feit



dat een verbod op de toepassing in Nederland onverlet laat dat buiten Nederland behandelde schepen de Nederlandse wateren kunnen aandoen, wordt, indien niet wordt voldaan aan de eis van artikel 13, tweede lid, het nog toepassen in Nederland op bepaalde schepen voor een beperkte periode niet als onaanvaardbaar beschouwd. Deze overgangstermijn geldt slechts ten aanzien van de eisen van artikel 13, tweede lid, en niet ten aanzien van de andere eisen. Of na de periode van 5 jaar tot een verlenging kan worden overgegaan is afhankelijk van de voortgang die is geboekt bij de ontwikkeling van alternatieven, de internationale ontwikkelingen met betrekking tot de uitfasering van organische tinverbindingen en de internationale afspraken die op dat moment gelden.

Zodra alternatieven beschikbaar komen die voldoen aan de eisen van artikel 13, tweede lid, is de overgangstermijn niet meer van toepassing.

Tevens dient bij toepassing van artikel 14 steeds voor het minst schadelijke aangroeiwerende middel te worden gekozen. Met name dienen in het kader van de International Maritime Organisation (IMO) gemaakte afspraken te worden gerespecteerd. Voor aangroeiwerende verven op basis van organotin betekent dit ten minste een beperking van de toelating tot verven met een gemiddelde uitloognsnelheid van ten hoogste 4 µg per cm<sup>2</sup> per 24 uur. Voor het bepalen van de uitloognsnelheid dienen gegevens te worden overgelegd overeenkomstig methode ASTM D 5108-90 van de American Society for Testing of Materials, of volgens een gelijkwaardige andere methode. Voor zover bekend is de ASTM-methode de enige geschikte methode voor de bepaling van de uitloognsnelheid. Deze methode wordt reeds in de praktijk toegepast in de Verenigde Staten en Canada. Indien echter gelijkwaardige andere methoden beschikbaar komen, kunnen ook deze worden gebruikt.

De mogelijkheid aangroeiwerende verven die niet voldoen aan de eisen van artikel 13, tweede lid, nog toe te laten, is beperkt tot zeegaande schepen die worden gebruikt voor de uitoefening van een beroep of bedrijf dan wel marineschepen. Onder zeegaande schepen voor uitoefening van een beroep of bedrijf worden in dit verband verstaan zeegaande schepen

ten behoeve van transport (inclusief transport van mensen), ten behoeve van de vangst van consumptiegoederen alsmede zeegaande schepen voor de uitvoering van speciale werkzaamheden, zoals berging en reparatiewerkzaamheden op zee. Niet zijn inbegrepen zeegaande schepen voor eigen gebruik en particuliere zeegaande schepen die, al dan niet tegen vergoeding, worden gebruikt voor recreatie, pleziervaarten e.d.

Met betrekking tot rijksvaartuigen is het beleid gericht op een zo spoedig mogelijke uitfasering van aangroeiwerende verven op basis van organische tinverbindingen. Derhalve zijn rijksvaartuigen uitgezonderd van de mogelijkheid deze verven nog voor een beperkte periode toe te laten. Het verbod op het gebruik van aangroeiwerende verven op basis van organische tinverbindingen op schepen kleiner dan 25 meter, overeenkomstig Richtlijn nr. 89/677/EEG, houdende achtste wijziging van Richtlijn nr. 76/769/EEG betreffende de onderlinge aanpassing van de wettelijke en bestuursrechtelijke bepalingen der lidstaten inzake de beperking van het op de markt brengen en van het gebruik van bepaald gevaarlijke stoffen en preparaten, blijft onverkort van kracht.

#### Artikel 15

Het is van groot belang is om zo spoedig mogelijk nadere invulling te geven aan milieutoelatingseisen voor niet-landbouwbestrijdingsmiddelen. Het zou echter onredelijk zijn om de beoordeling van aanvragen die zijn ingediend vóór de inwerkingtreding van onderhavige regeling, lopende de procedure te wijzigen. Immers, bij indiening van een aanvraag mag de aanvrager onderscheidenlijk houder van een toelating uitgaan van de bestaande regelgeving. Voorwaarde hierbij is dat de betreffende aanvragen op het moment van indiening volledig zijn, om te voorkomen dat op vóór de datum van inwerkingtreding van deze regeling te kwader trouw ingediende onvolledige aanvragen nog het oude recht van toepassing zou zijn.

Tevens is voor reeds bestaande toelatingen een overgangsregel opgenomen in verband met eventuele aanvullende gegevens, die op grond van deze regeling geleverd dienen te worden voor verlenging van de toelating. Indien noodzakelijk wordt een verlenging gegeven voor een periode die

nodig is om de aanvullende gegevens te leveren.

Van de algemene overgangsregeling, bedoeld in artikel 15, eerste lid, zijn uitgezonderd aanvragen voor toelating die betrekking hebben op niet-landbouwbestrijdingsmiddelen die worden toegepast op zeeschepen bedoeld in artikel 14, eerste lid, onder a, ter voorkoming van aangroei op scheepshuiden en op niet-landbouwbestrijdingsmiddelen die worden toegepast voor het verduurzamen van hout. Voor niet-landbouwbestrijdingsmiddelen die worden toegepast op zeegaande schepen ter voorkoming van aangroei op scheepshuiden, wordt verwezen naar de toelichting bij artikel 14. Voor niet-landbouwbestrijdingsmiddelen die worden toegepast voor het verduurzamen van hout is van belang dat de regeling voorschrijft dat bij de beoordeling, voor zover relevant, rekening gehouden dient te worden met de problemen ten gevolge van het verwijderen van behandelde materialen. Omdat bij niet-landbouwbestrijdingsmiddelen die worden toegepast voor het verduurzamen van hout de risico's voor het milieu zich in belangrijke mate kunnen voordoen tijdens het gebruik en de verwijdering van het verduurzaamd hout, is ook op deze producten de algemene overgangsmaatregel, bedoeld in het eerste lid, niet van toepassing. Ook de Tweede Kamer heeft ten aanzien van niet-landbouwbestrijdingsmiddelen die worden toegepast voor het verduurzamen van hout, de wens geuit om de problematiek van verwijdering te betrekken bij de beoordeling voor toelating. Deze problematiek speelt met name voor niet-landbouwbestrijdingsmiddelen op basis van anorganische metaalzouten, zoals arsenhoudende houtverduurzamingsmiddelen.

Omdat voor aangroeiwerende scheepsverven voor de toepassing op zeeschepen en houtverduurzamingsmiddelen de algemene overgangsregeling niet van toepassing is, kan zich de situatie voordoen dat voor het beoordelen van de risico's voor het milieu overeenkomstig deze regeling, nadere gegevens vereist zijn. Het leveren en beoordelen van deze nadere gegevens kost tijd. Ook voor deze categorieën van toepassingen is daarom een overgangsregeling opgenomen in verband met aanvullende

---

gegevensvereisten die uit de regeling voortvloeien.

*Artikel 16*

De regeling is gemeld bij de Commissie van de Europese Gemeenschappen, ter voldoening aan artikel 8, eerste lid, van Richtlijn nr. 83/189/EEG. In verband met de 'standstill'-termijn van artikel 9, eerste lid, van de richtlijn was het niet mogelijk de regeling voor 1 januari 1998 te publiceren. In verband met de besluitvorming omtrent de toelating van aangroeiwerende scheepsverven, is inwerkingtreding van de regeling per 1 januari 1998 echter van groot belang. Daarom is gekozen voor inwerkingtreding met terugwerkende kracht tot en met die datum.

*De Minister van Volkshuisvesting,  
Ruimtelijke Ordening en Milieubeheer,  
Margaretha de Boer.*

<sup>1</sup> Laatstelijk gewijzigd bij Verordening 3093/94, 15 december 1994.